कोरोना भाइरससम्बन्धी कर्णाली प्रदेशको अवस्था
सुर्खेत । ०७७ वैशाख १८ गते

लकडाउनको अवधिमा व्यवसायीहरु मारमा परेको भन्दै सुर्खेत उधोग वाणिज्य संघले अर्थ मन्त्रालयलाई आठ बुदे मागपत्र बुझाएको छ । प्रमुख जिल्ला अधिकारी मार्फत मागपत्र बुझाउँदै संघले लकडाउन अवधिमा राज्य उठाउने कर तथा शुल्कहरु छुट गर्न माग गरेको छ ।
साथै संघले यो अवधिमा बन्द रहेका उद्योग प्रतिष्ठानहरुलाई नगद अनुदान तथा लकडाउनको अवस्थासम्मको लागि श्रमिक, कर्मचारीको तलब भुक्तानीका लागि पचास प्रतिशत आर्थिक अनुदान दिन सरकारसंग माग समेत गरेको छ ।

इन्सेक जाजरकोट जिल्ला प्रतिनिधि दिनेशकुमार श्रेष्ठका अनुसार बारेकोट गाउँपालिका-४ को क्वारेन्टाइनमा बसेका व्यक्तिले विश्वस्वास्थ्य संगठनको मापदण्ड अनुसारको सुविधा माग गरेपछि जनप्रतिनिधि समस्यामा परेका छन् ।
क्वारेन्टाइनमा बसेका सबैले इन्टरनेट, टिभी र पौष्टिक आहारयुक्त खाना माग गरेपछि वडाध्यक्ष सिर्जना बस्नेतले ५४ जना स्थानीयवासी रहेको क्वारेन्टाइन व्यवस्थापन गर्न गाह्रो भएको बताउनुभयो । भौगोलिक विकटता, तोकिएका सामग्री नपाउँदा व्यवस्थापनमा समस्या भएको अध्यक्ष बस्नेतको भनाई छ ।
यस्तै लकडाउनका कारण परीक्षा स्थगित भएर घरमै बसिरहेका माध्यामिक शिक्षा परीक्षा (एसइई) दिने १० कक्षाका विद्यार्थीहरुलाई सहयोग गर्न जाजरकोटको भेरी नगरपालिकाले वैशाख १६ गतेदेखि रेडियोबाट ट्युसन पढाउन शुरु गरेको छ ।
खलंगा एफएम र जाजरकोट एफएमबाट प्रत्येक दिन अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयको रेडियो ट्युसन कक्षा सञ्चालन गरिएको नगरप्रमुख चन्द्रप्रकाश घर्तीले बताउनुभयो ।

इन्सेक रुकुम पश्चिम जिल्ला प्रतिनिधि मनिषा केसीका अनुसार आठविसकोट नगरपालिका अन्तर्गत पर्ने स्यालाखदीमा लकडाउन भएको लामो समयसम्म पनि राहत वितरण नहुँदा अति विपन्न परिवार समस्यामा परेका छन् ।
सडक सुविधा नहुँदा खाद्यान्न सामाग्री ढुवानी गर्न कठिनाई भएपछि आठविसकोट नगरपालिका १, २ र ३ नम्बर वडामा विपन्न परिवारलाई राहत वितरण हुन नसकेको वडा नम्बर ३ का अध्यक्ष केशरमान विकले बताउनुभयो । सडकको पहुँच रहेका वडाहरुमा भने यसअघि नै राहत वितरण भैसकेको छ ।
जिल्लाकै विकट मानिएका यी तीनवटा वडाका एक सय ६ विपन्न परिवार राहत वितरणका लागि छनोटमा परेका छन् । वडा नम्बर १ मा ३१ परिवार, वडा नम्बर २ मा ३५ परिवार र वडा नम्बर ३ मा ४० परिवार छनोटमा परेको नगरपालिकाले जनाएको छ । स्यालाखदीमा गहुँबाली पनि ढिलो पाक्ने हुनाले झन समस्या भएको विपन्न परिवारको भनाई छ ।

इन्सेक सल्यान जिल्ला प्रतिनिधि मिना बुढाथोकीका अनुसार छत्रेश्वरी गाउँपालिकाले क्वारेन्टाइनमा बसेकाहरु मध्ये ५९ जनालाई डिस्चार्ज गरेको छ ।
आरडिटि परीक्षण गर्दा नेगेटिभ रिपोर्ट आएपछि वडा नम्बर ६ स्थित भोटेचौर केन्द्रमा बस्दै आएका ५९ जनालाई विदा गरिएको गाउँपालिका अध्यक्ष सन्तोष केसीले बताउनुभयो । गाउँपालिकाको सातै वटा केन्द्रमा निर्माण गरेका क्वारेन्टाइनमा २ सय ७५ जना बस्दै आएका थिए । बाँकीलाई पनि परिक्षण गरेर घर पठाइने अध्यक्ष केसीको भनाई छ ।

यस्तै दार्मा गाउँपालिकाले लकडाउनका कारण लक्षित समुदाय वैंकसम्म जान नसक्ने भएको भन्दै घरमै पुगेर सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गरेको छ । ज्येष्ठ, एकल, अपाङ्गता, दलित र बालपोषण भत्ता लिने एक हजार ६ सय २७ जनालाई घरमै सेवा दिइएको गाउँपालिकाका निमित्त प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत अमृत खड्काले बताउनुभयो ।
यसैगरी लकडाउनका कारण नियमित खोपबाट बञ्चित एक वर्ष मुनिका बालबालिकालाई नियमित खोप लगाउन सुरु गरिएको छ । एक वर्ष सम्मका बालबालिकालाई मासिक रुपमा नियमित ११ वटा खोप लगाउनु पर्नेमा लकडाउनले गर्दा खोप समय तालिका सरेको थियो ।
स्वास्थ्य सेवा कार्यालय सल्यानका खोप अधिकृत दशरथ श्रेष्ठले जिल्लाभर एक वर्ष मुनिका पाँच हजार आठ सय बालबालिकाले खोप सेवा लिइरहेको बताउनुभयो ।

इन्सेक दैलेख जिल्ला प्रतिनिधि अमर सुनारका अनुसार लकडाउनका कारण अन्तर प्रदेश आवागमन अनुमति नभएको भन्दै बबइमा रोकिएका दैलेखी नागरिकहरु दुई दिनदेखि अलपत्र परेका छन् ।
भगवतीमाई गाउँपालिका, नौमूले गाउँपालिका, महाबु गाउँपालिका र नारायण नगरपालिकाका ४५ जना अलपत्र परेको नारायण नगरपालिका-११ बिन्ध्यवासिनीका बीरबल सुनारले जानकारी दिनुभयो ।
कर्णाली प्रदेशसभाका सदस्य अम्मरबहादुर थापाले स्थानीय तहहरुले यातायात खर्च व्यहोर्ने गरी सुर्खेतबाट एउटा बस पठाउन वैशाख १७ गतेदेखि नै प्रयास गर्दा स्थानीय तहहरुको बेवास्ताको कारण सम्भव नभएको जिकिर गर्नुभयो ।
सबैजसो दलित र पहुँच विहीनहरु भएको कारण आफूहरुको उद्धार नभएको नौमूले गाउँपालिका-८ का रोशन बिकको भनाई छ ।

इन्सेक जुम्ला जिल्ला प्रतिनिधि मानदत्त रावलका अनुसार कर्णाली स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान शिक्षण अस्पताल जुम्लामा कोरोना परीक्षणका लागि पिसिआर उपकरण आइपुगेको छ । मेसिन जडान भइसकेको तर आवश्यक किट नहुँदा प्रयोगमा आउन नसकेको अस्पताल निर्देशक डाक्टर मंगल रावलले बताउनुभयो ।
'आगामी शुक्रबारसम्म काठमाडौंमा आइपुग्ने जानकारी पाएका छौं, आउने वित्तिकै परीक्षण कार्य सुचारु हुने छ' डा. रावलले भन्नुभयो । उहाँका अनुसार किट सरकारसँग माग गरिएको छ । एक पटकमा ९६ जनाको स्वाब परीक्षण गर्न सक्ने उक्त उपकरण वैशाख २१ गतेबाट सञ्चालन हुने बताइएको छ ।

इन्सेक मुगु जिल्ला प्रतिनिधि जीवन सेजुवालका अनुसार कर्णाली प्रदेश सरकारले वैशाख १४ गते सुर्खेतबाट मुगुको सदरमुकाम गमगढी सम्म उद्धार गरेका हुम्लावासीले पाँच दिनको अवधीमा एक छाक मात्र भात खान पाएको गुनासो गरेका छन ।
ठाँउ ठाँउमा सडक अवरुद्ध हुँदा तीन दिन सम्म बाटोमै बस्नु परेकोले ल्याएका चाउचाउ र बिस्कुट समेत सकिएपछि पानीको भरमा तिन दिन कटाएको चंखेली गाँउपालिका–४ का धिरबहादुर शाहीले बताउनु भयो ।
चंखेली, अदानचुली, खार्पुनाथ र सर्केगाड गाँउपालिकाका तीन सय ५३ जनालाई बाटोमा रहेका होटलले खान र पसलले चाउचाउ बेच्न पनि अफ्ठेरो मानेका थिए । जुम्लाको गोठी ज्युलामा त्यहाँका युवाले भात पकाएर खुवाएको प्रदेश सरकारबाट उद्धारको नेतृत्व पाएका चंखेली गाँउपालिका–२ का जनक बुढाको भनाई छ ।

इन्सेक डोल्पा जिल्ला प्रतिनिधि विष्णुप्रसाद देवकोटाका अनुसार चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बत सिमासंग जोडिएको छार्कातांङसोङ गाउँपालिकामा भारतबाट आएका १२ जनाको आरडिटी परिक्षण गरिएको छ ।
अध्यनको सिलसिलामा भारतमा रहेका ८ पुरुष र ४ महिलामा परीक्षण गर्दा नेगेटिभ रिपोर्ट आएको स्वास्थ्य सेवा कार्यालयका डाक्टर सिजा रावलले बताउनुभयो ।
उपल्लो डोल्पामा भारतबाट आएका नागरिकको आरडिटी परीक्षणको लागि स्वास्थ्यकर्मी पठाउन इन्सेकले पहल गरेको थियो ।

इन्सेक हुम्ला जिल्ला प्रतिनिधि नन्द सिंहका अनुसार सर्केगाड गाउँपालिकाले काठमाडौं, नेपालगञ्ज, सुर्खेत लगायत विभिन्न ठाउँमा अलपत्र परेका सबै नागरिकलाई राहत स्वरुप प्रतिव्यक्ति दुई हजार रुपियाँ सहयोग गर्ने भएको छ । अलपत्र नागरिकलाई सहयोग पुगोस भन्ने उद्देश्यले गाउँ कार्यपालिकाले वैशाख १७ गते निर्णय गरेको सर्केगार्ड गाउँपालिकाका अध्यक्ष कृष्ण रोकायाले बताउनुभयो । उहाँका अनुसार अलपत्र पर्नेमा अधिकांस विद्यार्थीहरु छन ।
यस्तै सुर्खेतबाट हुम्ला आउँदै गरेकाहरुलाई मुगुका पत्रकारहरुले खाजा खुवाउनु भएको छ । कर्णाली सरकारले उद्धार गरेर हुम्ला ल्याउन थालेका व्यक्तिहरुलाई मुगुमा नेपाल पत्रकार महासंघ जिल्ला शाखाका अध्यक्ष निपेन्द्रबहादुर मल्लले राहतस्वरुप खाजाको व्यवस्था गर्नु भएको हो ।
अध्यक्ष मल्लले सात वटा गाडीमा उद्धार गरि ल्याइएका तीन सय ९ जनालाई प्रति व्यक्ति एउटा चाउचाउ, एउटा बिस्कुट र एक बोतल पानी सहयोग गर्नु भएको हो । गमगढीमा खाना पकाएर खुवाउने योजना रहेको भएपनि स्थानीय प्रशासननले ठूलो भिडभाड नगर्न भनेपछी रोकिएको अध्यक्ष मल्लको भनाई छ ।
यसैगरी लकडाउनले अलपत्र परेका विद्यार्थीको उद्धारका लागि हुम्लाको चंखेली गाउँपालिका- ५ घर भई हाल खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय बाँके जिल्लामा कार्यरत ओभरसियर धीरज तामाङले एक लाख ५० हजार रुपैया सहयोग गर्नु भएको छ । काठमाडौं, वुटवल लगायतका सहरबाट नेपालगञ्ज पुगेर अलपत्र परेका हुम्लाका विद्यार्थीलाई खाना तथा यातायात खर्चका लागि वैशाख १७ गते उक्त रकम सहयोग गर्नु भएको हो ।
यस्तै खार्पुनाथ गाउँपालिका-१ लाली र ३ रायामा साबुन वितरण गरिएको छ । खार्पुनाथ गाउँ पालिकाको आर्थिक सहयोगमा वैशाख १७ गते लाली गाउँका ३ सय ७५ र राया गाउँका २ सय ५५ परीवारलाई प्रति घर दुई वटाका दरले साबुन वितरण गरिएको खार्पुनाथ गाउँपालिका-१ का अध्यक्ष मगुसिंह बुढाले बताउनुभयो ।
इन्सेक कर्णाली प्रदेश कार्यालय, सुर्खेत